

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200502859	Dok.nr.: 101
Arkivkode: 550	Journ.no: 141105
Avd.: KTA	Fagsjikt: HL
Ut.off.:	

Oahpahuš- giella- ja kulturossodat**Avdeling for opplæring språk og kultur**

Bredbuktnesveien 50

N-9520 GUOVDAGEAIDNU/KAUTOKEINO

Telefovdna +47 78 48 42 00

Telef ksa +47 78 48 42 42

samediggi@samediggi.no

www.samediggi.no

NO 974 760 347

AŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER	DIN ČUJ./DERES REF.	MIN ČUJ./VÅR REF.	BEAIVI/DATO
Risten Turi Aleksandersen, +47 78 48 42	200502859/CR	05/2527 - 2	08.11.2005

52
risten.aleksandersen@samediggi.no

Høringsuttalelse - NOU 2005:11 Det offentlige engasjement på tannhelsefeltet

Sametinget viser til brev av 24.06.05 vedrørende høringsutkast - NOU 2005:11 "Det offentlige engasjement på tannhelsefeltet".

Sametinget merker seg at det samiske perspektivet og den samiske tjenestemottakeren ikke er nevnt i det hele tatt i høringsutkast - NOU 2005:11 "Det offentlige engasjement på tannhelsefeltet". Sametinget vil derfor minne om at samene, som Norges urfolk, har rettigheter regulert i norsk lov og internasjonale konvensjoner. Rettighetene sikrer blant annet rett til nødvendig hjelp og informasjon på sitt eget språk.

Utvalgets mandat har blant annet v rt å vurdere og   drøfte hvordan man skal forbedre fordelingen av tannhelsepersonell. Overalt i Norge er det for lite tannhelsepersonell i distriktene, mens det i storbyene er mye tannhelsepersonell. Utvalget fastslår blant annet at: "Selv om bildet er sammensatt, synes det å være ugunstig   være fra et distriktsfylke, og særlig fra et nordnorsk fylke." De fleste samiske kjerneområdene ligger i Nord-Norge og i distriktene, derfor rammer denne skjeve fordelingen mange samer.

I Mangfold og likeverd, Regjeringens handlingsplan for helse- og sosialtjenester til det samiske folk i Norge 2002-2005 sier man at tjenesten blir til i møtet med den enkelte medarbeider og brukeren. Når to eller flere personer møtes foregår det alltid en eller en annen form for kommunikasjon. Derfor er det viktig at de som skal jobbe i samiske områder har kunnskaper om samisk språk og kultur. Sametinget har i sin Melding om samiske helse og sosialtjenester sagt at flerkulturell forståelse minsker muligheten for at det skal oppstår kommunikasjonsproblemer. Derfor mener Sametinget at flerkulturell forståelse bør legges inn i helse- og sosialfaglige utdanninger på alle nivåer, samtidig som læremidler som benyttes må være oppdatert i forhold til dette.

Sametinget vil at det i underpunktene til kapittel **11 Utvalgets vurderinger og tilrådninger**, redegjøres for

- hvilke tiltak som foreslås for å sikre at samiske tjenestemottakeres rettigheter til å bli møtt med samisk språk og kulturforståelse ivaretas.
- hvilke tiltak som foreslås for å øke tilgjengeligheten til kompetanse i samisk språk og kultur og flerkulturell forståelse for de ansatte i tannhelsetjenesten. Under dette punktet er rekruttering av samisk ungdom til tannhelsefaglige utdanninger et viktig tiltak, og Sametinget vil at man redegjør for hvordan man vil jobbe med dette.

Utvalget har også kommet med forslag til modeller for organiseringen av den offentlige tannhelsetjenesten. På lik linje med helsetjeneste generelt har samiske pasienter krav på en språklig og kulturelt tilpasset tannhelsetjeneste. Som eksempel kan nevnes at i det forebyggende tannhelsearbeidet er det avgjørende at tiltak er tilpasset samisk språk og kultur. Sametinget vil derfor peke på at uavhengig av hvilken organisasjonsstruktur som velges, må samiske pasienter sikres en likeverdig tannhelsetjeneste som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Lisbeth Vesterheim Skoglund

Risten Turi Aleksandersen